

Н. Г. Нагайчук, канд. екон. наук, доц., Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ

СТРАХОВІ КОМПАНІЇ В СИСТЕМІ СТРАХОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

Виникнення й існування фінансових посередників є об'єктивним процесом, зумовленим суспільним поділом праці, за якого операції з купівлі-продажу виокремлюються в самостійний вид діяльності, перетворюючись із непрофесійної (неспеціалізованої) на професійну (спеціалізовану) функцію.

У процесі поступального розвитку на фінансовому ринку сформувалися певні типи фінансових посередників, яких прийнято класифікувати залежно від виду їхньої діяльності та функцій, які вони виконують:

фінансові посередники депозитно-кредитного типу;
фінансові посередники контрактно-заощаджувального типу;
цільові (інвестиційні) фонди;
інші фінансові компанії.

Однак така класифікація є умовною, оскільки межі діяльності окремих видів фінансових посередників є дещо розмитими. Для цілей дослідження під фінансовим посередництвом будемо розуміти діяльність, що провадиться сукупністю фінансових інститутів з використанням певних фінансових інструментів для забезпечення безперервного руху капіталу між економічними суб'єктами шляхом зустрічного обміну вимогами та зобов'язаннями.

Фінансові посередники в економіці виконують певні функції, які можна визначити як:

трансформаційну;
диверсифікації ризику;
забезпечення ліквідності;
інформаційну;
мінімізації транзакційних витрат.

Дискусійним питанням залишається віднесення страхових компаній до певного типу фінансових посередників. Досліджуючи специфіку діяльності страхових компаній на фінансовому ринку, можемо виявити в ній ознаки, що дають підстави відносити страхові компанії як до фінансових посередників контрактно-заощаджувального типу, так і до цільових (інвестиційних) фондів.

У процесі більш детального розгляду сутності страхової діяльності неважко помітити, що страхові компанії одночасно виконують як традиційні для фінансових посередників функції (перераховані вище), так і специфічні, такі як мінімізація економічних ризиків економічних суб'єктів та зниження ступеня невизначеності результатів їх господарської діяльності. Особливої уваги варте виконання ними інвестиційної функції, що свідчить про

особливу багатофункціональну роль страхових компаній як фінансових посередників. Враховуючи це, можемо констатувати посилення ролі страхових компаній у системі фінансового посередництва та поглиблення міжсекторної взаємодії між ними й іншими інститутами фінансового посередництва.

Міжсекторна взаємодія фінансових посередників є вимогою сьогодення, головною ціллю якої є побудова конкурентоспроможної системи функціонування з метою забезпечення мобілізації і надання економічним суб'єктам інвестиційних ресурсів у затребуваних обсягах, у певний момент часу і на визначений термін. У таких відносинах страхові компанії для фінансового посередника-контрагента виконують роботу з:

постачання клієнтів і коштів;

зниження ризиків, у тому числі і через диверсифікацію діяльності;

розширення масштабів діяльності, в тому числі і географічних меж;

інтеграції технологій надання (продажу) фінансових послуг;

захоплення нової ніші на ринку, захисту чи посилення існуючої позиції на ринку;

підвищення конкурентоспроможності.

Таким чином, страхові компанії як фінансові посередники характеризуються специфічними ознаками, функціями, завданнями та роллю в економіці, що потребує подальшого ґрунтовного дослідження їх місця в системі фінансового посередництва України.

Нагайчук, Н.Г. Страхові компанії в системі страхового посередництва [Текст] / Н.Г. Нагайчук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.). - Суми : УАБС НБУ, 2013. - С. 60-62.